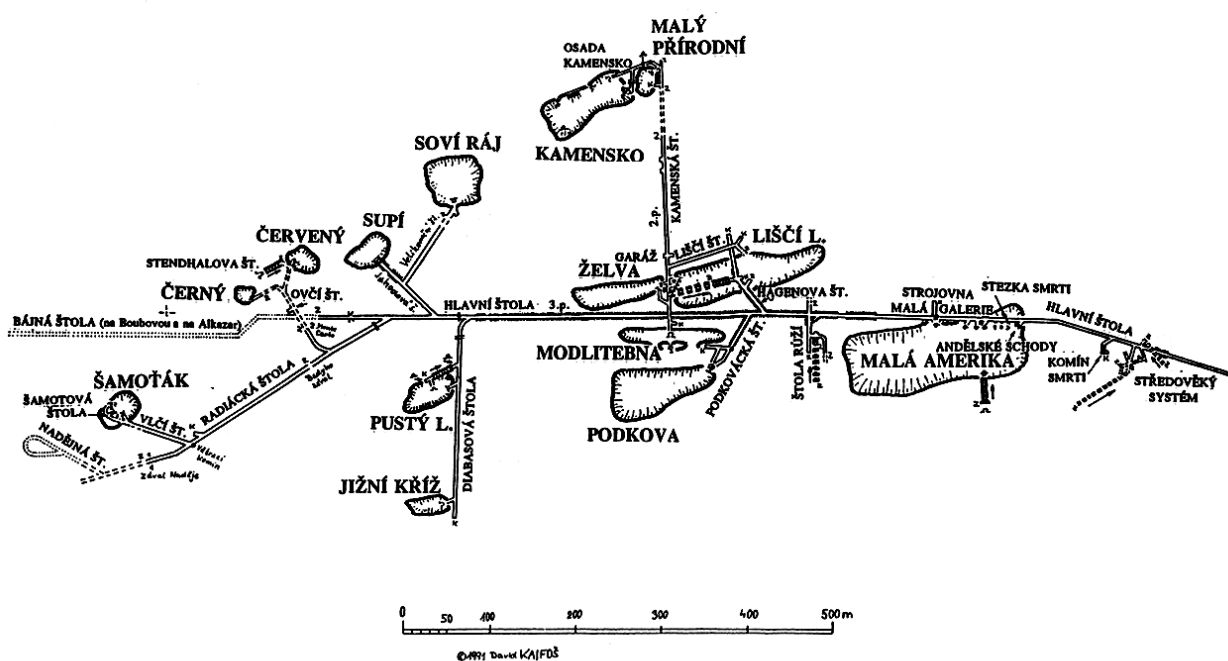

2.,3. patro - západ

2.p. 390 m²/m

3.p. 375 m²/m

David Kaifoš

Nové

pověsti Ameriky

Povídky jsou převzaty ze stránek www.lomy-amerika.cz.
Jsou volným pokračováním a rozvíjením příběhu od
Ladislava Lahody, vydaného pod názvem Pověsti Ameriky.

Copyright © David Kaifoš, 2007
Textové zpracování a grafická úprava © Iva Kawi Kapounová, 2010
(podle sešitku Pověsti Ameriky, 1998)

Prolog

Nad Velkou Amerikou vyšlo slunce. Hlas sirény rozeznal ranní červánky a nastal všední den. Tóny kytar vystřídal rachot sbíječek a vůně táboráků se rozplynula v tmavých chuchvalcích za výfuky nákladňáků.

Bylo pondělí.

Dole na dně Mexika se otevřela kovová branka a ze štoly vyšlo několik mužů v overalech a hornických přilbách. Jejich cílem bylo opravit poškozené vodovodní potrubí táhnoucí se štolou z Velké Ameriky.

Neušli ještě ani sto kroků, když jeden z nich vykřikl: „Chlapi, podívejte, támhle někdo leží!“

Skupina mužů rázem změnila směr. Pod žloutnoucími břízami ležel člověk, starší muž v potrháných zablácených šatech. Od mělkého jezírka se sem táhla krvavá mokrá šmouha.

Dělníci odhodili náradí a sklonili se nad mužem.

„Asi spadl ze stěny...“

„Záchranku, rychle, ještě žije... To snad ani není možný.“

„Blbej čundrák. Co leze kam nemá?“ nadával v duchu jeden z mužů, když pospíchal svážnou štolou nahoru do závodu k telefonu.

Sanitka byla naštěstí nedaleko, a tak přijela během několika minut. Doktor v bílém plášti se ani nemusel ptát na cestu, byl tu už poněkoli káté. Rychle seběhl dolů chodbou a zamířil k raněnému. Nejprve vyšetřil páteř a pak muže obrátil. Objevila se znetvořená, jakoby rozervaná tvář. Všichni mimoděk poodstoupili.

„Do nemocnice,“ vydechl trochu zaraženě lékař.

Ještě než přišel, přinesli chlapi ocelová dvířka, která se docela dobře hodila za nosítka. Tohle už znali. Tenhle nebyl první, ani poslední. Už pár čundráků odtud na dvířkách vynášeli. Jen jejich uniformy se lišily. Někteří byli „vz. 60“, jiní „amíci“, další zase, stejně jako tenhle, „a la wehrmacht“.

Ocelové lano zadrnělo a vytáhlo vozík s nosítky úklonnou chodbou nahoru, kde raněného přenesli do sanitky. Ta pak zmizela v oblaku prachu směrem k berounské nemocnici.

Bílým tichem nemocničních chodeb se nesl vzrušený šepot. Ke dveřím, před nimiž hlídkoval mladý policista, se blížily dvě zdravotní sestry a neklidně spolu rozmlouvaly.

„Kdoví kdo to je. Šaty měl jako vagabund, doklady žádné.“

„Jde z něj strach.“

„Vypadá, jakoby se někde pořádně porval.“

„Spadl prý ze skály...“

Pacient, jenž tu vyvolal takový rozruch, zatím ležel v bezvědomí na nemocničním lůžku. Přivezli ho asi před týdnem se zlamanou nohou, silným otřesem mozku, mnoha pohmožděninami a obličejem rozervaným k nepoznání jakoby od nějakého výbuchu. Jen zázrakem nepřišel o oči.

Ležel tu v obvazech jako velký otazník. Nikdo neznal ani jeho jméno, ani odkud přišel. Nikdo se po něm nesháněl. Policista zasalutoval a vesele se usmál na Barborku, mladší z obou zdravotnic. Ta na oplátku udělala pukrle a pak všichni společně vstoupili do pokoje. Když po čtvrt hodině zase vyšli, odšuměla starší sestra tiše chodbou. „Včera mluvil ze spaní,“ řekla dívka a očima ukázala na dveře.

„Copak se už probral?“

„Ne, je stále v bezvědomí, ale včera blouznil.“

„A co říkal?“ ptal se mladík dychtivě. Těžko však říct, zda jeho zájem vyvolala služební horlivost.

„Moc jsem tomu nerozuměla. Byly to spíš výkřiky: svíčka... tma... pohnula se stěna... postel... strašná rána... stůl... poslední láhev... štolá se bortí... Víc si nepamatuju.“

„Co to asi znamená?“

„Nevím. Ty seš tady krátce, ale tam o tom kraji se povídají divné pověsti.“

Ještě dlouho přemýšleli o smyslu slov pronesených skoro ze záhrobí.

Uplynuly dva dny. Mladý policista šel právě vystřídat svého kolegu, když na chodbě potkal sestřičku Barborku. Hádejte, milé čtenářky, čím to asi bylo, že rozpis služeb těchto dvou mladých lidí se tak shodoval?

„Už ses přihlásil na ty práva?“

„Jo, vše... Počkej!“ zarazil se Ondřej v půli slova a chytil Barborku za ruku.

Právě odbočili za roh a před sebou měli celou chodbu, uprostřed které viděli dveře pokoje s neznámým pacientem. Chodba byla prázdná, hlídkující policista zmizel.

Je přece blbost, aby si odskočil právě ve chvíli, kdy se máme střídat... Tohle přelétlo Ondřejovi hlavou, když se už rychlými kroky blížil k pokoji. Na lavičce naproti dveřím ležel otevřený sešit křížovek a tužka.

Ondra odjistil služební pistoli a zašeptal: “Běž kus stranou, něco tu nehraje.”

Pak prudce otevřel dveře a skokem odkoukaným v kině vtrhl dovnitř. Uprostřed místnosti v kaluži krve ležel jeho kolega a z posledních sil bojoval o svůj život. Barborka ve dveřích vykřikla. Tajemný muž zde nebyl. Ondřej přelétl zrakem celý pokoj a zastavil se na pootevřeném okně. Na plechovém parapetu se zachytilo několik útržků obvazů.

„Sežeň doktora, já zavolám našim...“

Ale Barborka ho nevnímala. Stála a hleděla vyděšeně na tabulku s chorobopisem. Nad křivkami teploty a krevního tlaku byla kolonka s nápisem „pacient neznámý“ a přes to všechno velké, krvavé H.

Výhybka do pekla

Štolami v okolí Malé Ameriky se nesl smích a rozjařené výkřiky ze čtyř hrdel. Partička trempů tu dováděla v galeriové chodbě, plné pražců, kolejí a výhybek, ozářené slunečním svitem proudícím sem velkými skalními okny.

„Paráda!“

„Fakt boží.“

„Páni, touhle výhybkou se dá přehazovat. Teď jsem prima vexlák.“

Přebíhali od otvoru k otvoru a pokaždé byl výhled na jezero dole, skály naproti i nebe nahoře jiný.

„Ale trvalo to, než jsme to tu našli.“

„Řekl bych, že to za krapet kufrování stálo.“

„No jo, ale když jsme se tak motali nahoře v lese, tak tady nemůžem zabloudit?“

„Žádný strachy, Kuličko, tady je jenom jedna chodba a všechny odbočky jsou slepý.“

„Jů, pánové, pojd'te sem, něco jsem našel,“ volal Slimák, který odběhl o kus dál do tmy.

„To je přece vozejček!“ zaradoval se Indián, když se jako první doškolbrtal po pražcích k Slimákovi.

„Skvělý, to si zajezdíme,“ zaradoval se Pedro a rozhlédl se po kolejích. Směrem od nich se rozbíhaly do tří párů, vedly rovnoběžně galerií a pak se zase spojily do jednoho.

„Vždyť je převrácený,“ namítl Kulička.

Místo odpovědi se tři chlapi opřeli do vozíku a otočili ho na kola.

„Teď ještě na koleje a jedem,“ zavelel Pedro.

„Neblbněte kluci, dyť spadnete do té díry,“ ukazoval Kulička na místo, kde dvoje koleje přerušovala hluboká obdélníková šachta.

„Přehodíme výhybky tak, aby jsme jezdili po té koleji vpravo,“ trochu podrážděně vysvětloval Indián. Věčné Kuličkovy sýčkování mu začínalo lézt na nervy.

Konečně stál huntík na kolejích a kluci do něj zlehka strčili. Rozjel se s temným duněním, které všechny na chvíli vyděsilo.

„To musel bejt pěkněj rachot, když tudy jel celej vlak vozejků,“ odplivl si Slimák.

První dvě výhybky byly tak zarezlé, že s nimi nešlo ani hnout. Naštěstí byly nastavené správným směrem. Protlačili vozík okolo šachty do osvětlené části chodby a už dunění ani nevníkali. Výhybka hned za šachtou byla zase zarezlá, tentokrát ale ukazovala přímo k díře. Měli co dělat, aby ji společnými silami přehodili. Poslední byla až daleko na druhém konci galerie a šla přehodit poměrně lehce.

„Tak a teď na ostro,“ zvolal Pedro, když se zase ocitli ve tmě.

Indián se Slimákem si vlezli do vozíku a Pedro je začal roztláčet. Za krátko musel běžet. Odrazil se a také nasedl. Vozík nadskakoval na kolejích a začal zpomalovat. Po pár metrech se zastavil a trempové na sebe zklamaně pohlédli. Dostali se sotva do poloviny galerie.

„Jsme moc lehký, musíme vozejk něčím zatížit,“ navrhol Pedro.

„Kuličko, pojd' sem, potřebujem zátěž.“

Kulička neměl na srandičky náladu. V hlavě se mu uhnízдила podivná předtucha. Nejraději by odtud co nejrychleji vypadl, ale copak se dá s klukama mluvit? Prohlásili by, že je strašpytel, a ať příště radši zůstane doma u maminky. Sedl si do jednoho z oken, zády se opřel o skálu a zadumaně pozoroval jezero dole.

Ostatní zatím dotlačili vozík zpět do chodby, kde v šeru ležela hromada betonových desek. Se zátěží letěl teď huntík po kolejích jako blesk. S hromovým rachotem se přehnal galerií a zastavil se až na druhém konci.

Ještě mnohokrát se svezli tam a zpátky. Slunce se už pomalu klonilo k západu.

„Tak pánové, naposledy a pak už musíme dál,“ udýchaně ze sebe vypravil Pedro a setřel si pot z čela.

„Dáme pořádněj rozjezd,“ navrhl Slimák.

Společně pak dotáhli vozík až tam, kde se chodba stáčela mírně doprava. Přihodili do něj ještě dva velké kameny, které tu našli. S roztlačením byl na řadě Slimák, jenž byl navzdory své přezdívce nejlepší běžec spolku. Vozík pomalu nabíral rychlost. Slimák běžel ze všech sil, ale nakonec ani on nestačil šílenému trysku. Z posledních sil se vymrštil do vozíku. Strop i stěny okolo ubíhaly dozadu a temné dunění plnilo chodbu.

V dálce před sebou spatřili podivnou postavu. Rychle se k ní blížili a najednou viděli, že je to muž v dlouhém plášti. S hrůzou si uvědomili, že přehazuje výhybku, tu poslední před šachtou. Muž musel mít obrovskou sílu, protože zarezlou pákou pohnul bez nejmenší námahy. Na okamžik zírali do rozšklebené ďábelské tváře a pak si vozík zatancoval na výhybce a nezadržitelně se řítit po prostřední koleji šílenou rychlostí k šachtě.

„Nééé!“ Trojhlasný výkřik děsu naplnil prostor a smísil se s kovovým třeskem, když vozík prorazil zábradlí okolo šachty a zřítíl se i s trojicí trempů dolů.

Utichla ozvěna výkřiku i rachotu padajícího vozíku, ale Kulička stále viděl Indiánovy dlouhé vlající vlasy, Pedrovy oči rozšířené hrůzou i Slimákovy ruce křečovitě svírající okraj huntíku. A viděl taky muže v dlouhém plášti jak mizí stejně nenápadně jako se objevil...

Svíčka za závalem

Nad les vyšlo listopadové slunce. Závějemi hnědavého listí se brodili čtyři kluci. Sešli z hlavní cesty a teď se mlčky prodírali opadanými křovisky. Kdyby je někdo zahlédl, jistě by nezůstal na pochybách, co je jejich cílem. Dvě bílé stavařské přilby svítily i ve sporém ranním světle a těžko by někdo uvěřil, že jsou na ochranu proti padajícím klíšťatům...

Ale les byl pustý. Snad díky tomu, že včera pršelo a ani počasí dnešního rána nic neslibovalo, snad proto že v takhle místa nikdy moc lidí nechodilo.

„Pánové, jsme tady,“ pravil dlouhán v čele a kloboukem, co se nosil někdy okolo roku 1935. Mávl před sebe, kde se stromy rozestupovaly okolo nejzápadnějšího lomu na Americe - Šamoťáku. Obešli skalnaté srázy a zastavili se u stromu, od něhož vedlo dolů lano.

„Hele, někdo tu je.“

„Maj docela dobrý lano,“ poznamenal mladík se lví hřívou závistivě, když vytahoval ze svého báglu vlastní lano. „Pojďme jim ho vyměnit...“

„Nejdřív změříme hloubku lomu,“ rozhodl jeho kolega v zelené manchestrové bundě. „Tede, vyndej provázek.“

„Potřebuju nějakej šutr na zatížení,“ prohlásil Ted.

„Někde se to zachytlo,“ ozval se za chvíli, kdy kamenem zatížený provázek klesl do hloubky.

„Tak to vytáhni a zkus hodit o kus dál,“ poradil mu kdosi.

Ted položil cívku provázku na zem, vytáhl provázek i s kamenem, rozhoupal ho a hodil. Kámen zasvištěl a opisujíc ukázkovou parabolu, přistál na dně lomu. Bohužel i s chuchvalcem provázku včetně cívky.

Nahoře se zatím rozpoutala krátká hádka podpořená i několika štulci. Teprve když se strom nad propastí začal povážlivě viklat a mezi jeho kořeny se uvolnilo několik balvanů, všimli si oba aktéři, že Miky zatím odložil svou bundu a sešplhal dolů.

„Takhle je to strašně nepřesný,“ prohlásil, když se vrátil. „Musíme změřit svislou výšku. Sežeňte někde dlouhý klacek, ať můžeme ten provázek vysunout.“

Dva muži průzkumného komanda vyběhli do lesa a časem se vrátili se zhruba pětimetrovou dubovou souškou. Miky zajásal a jal se navazovat provázek na jeden konec klády.

„Tak, a teď pomalu vysunujte.“ Poodstoupil pár kroků podél hrany aby mohl lépe řídit pohyb neobvyklého měřicího zařízení. „Ještě kousek, ještě...“ Zlověstný praskot a měřící kmen je vejpůl.

Tentokrát slezli dolů všichni.

„Pudem se mrknout do štoly, eště nikdy jsme tam nebyli.“

Zamířili k temnému otvoru v protější stěně, když se najednou uvnitř objevilo světlo a z otvoru vylezl mladý muž v overalu s kbelíkem v ruce.

„Co tady děláte?“ zeptal se, měřice čtveřicí zkoumavým pohledem.

„My jsme geodeti a měříme tady štoly...“

„To mě těší, ale dovnitř nemůžete. Pracuje se tam. Už pátým rokem tu prokopáváme zával.“

„Vrátíme se sem jindy,“ zašeptal Miky a skupinka se dala na ústup.

Muž v overalu je zachmuřeným znakem pozoroval jak šplhají vzhůru, balí své lano a odchází.

„Co se děje, Čumáku?“ Otázal se hlas ze tmy.

„Ale nic, jenom nějaký čundráci. Jak to jde?“

„Dobrý. Duní to čím dál víc. Ještě pár čísel a jsme skrz.“

„Fajn. Půjdu teď dopředu.“

Prošel úzkou, dřevěnými kůly vystrojenou, chodbičku, aby vystřídal dívku bušící krátkým krumpáčem za svitu karbidky do tuhého jílu na čelbě.

Uplynula půlhodina. Krumpáč v Čumákových rukou zajel až po násadu hladce do stěny.

„Pojďte sem, jsme skrz,“ zavolal tlumeně za sebe do chodby.

V mžiku se za jeho zády mačkali oba kolegové. Dvojice hornických svítilen vrhala světlo na hlinitou stěnu. Čumák vytáhl z kapsy oharek svíčky a třesoucími prsty ji zapálil. Vsunul ji na délku paže do otvoru po krumpáči a chvíli ji tam podržel. Když ruku vytáhl, svíčka hořela jasným plamenem.

„Okej, jdeme na to.“

Rozšířit otvor po krumpáči bylo dílem několika minut. Sotva byl hotový, všichni tři na sebe pohlédli a všichni měli na tvářích podivný výraz. Kdo bude ten první, co spatří štolu třicet let nenavštívenou člověkem?

„Je to na tobě Čumáku. Ty máš na týchle akci největší zásluhu.“

Čumák pohlédl na dívku. Přikývla. Nasadil si přilbu se svítilnou a začal se soukat do otvoru. Najednou se zastavil a jeho tělem projelo šubnutí. Pár vteřin nehybně ležel a pak rychle vycouval. Měl bílou tvář a z rozšířených očí mu zářil děs.

„To snad není možný,“ zašeptaly jeho odkrvené rty.

Bylo. Hladkou vrstvu jílu mezi kolejnicemi přerušovala rovná linka stop. Zřetelné otisky pat a špiček mířily přímo k závalu, kde náhle končily. A právě v těch místech stála svíčka.

Stála a hořela...

Nolníčka

Sluneční paprsky se unaveně prodíraly špinavými skly nádražní haly a kreslily na sedadlech vagónu bizarní krajky. Po nástupišti kličkovali poslední opozdílci v marné snaze dostat se někam, kde ještě zbylo místo k sezení.

Odněkud z dálky dolehlo slabé písknutí. Jak málo stačí, aby se stovky tun hmoty daly do pohybu. Půl litru vzduchu prohnáno skrz kovovou trubičku, pár fotonů odražených od zelené plácačky a jede se. Nejede. To se pohnul vlak vedle nás. A nebo on jediný stojí a my se otáčíme i s celou planetou?

Konečně mě jemný tlak tlačí hlavu do opěradla sedačky. Rozjíždíme se, zrychlujeme. Síla se rovná derivaci součinu rychlosti a hmotnosti. Rychlost obstará lokomotiva, s hmotností si stačí moje hlava sama. Mozek, lebka, kůže, vlasy... buňka na buňce, každá je částička hmoty, pro kterou platí stejná rovnice. A mezi nimi myšlenky. Pro ty také platí fyzikální zákony? A nebo zatímco hmotné elementy mého mozku byť s odporem následují pohyby vagónu, ony ničím nevázané zůstaly viset volně v prostoru mezi kolejemi? Hlavu usekneš, spálíš a zahrabeš a přece ti tu zůstanou myšlenky. Zmizí někam, schovají se třeba do tvé hlavy (tam bys je nikdy nehledal) a najednou se objeví, zrovna když to nejméně čekáš...

Otevřely se dveře a do oddělení vstoupila dívka. Celá v bílém proplovala mezi sedadly a při každém zakymácení vagónu na výhybkách jí světlé vlasy zaplály odlesky slunce. Omámeně jsem patřil na blýskající se přívěšek volně splývající po krásné hrudi éterického stvoření. V myšlenkách jsem měl zmatek. Ten příběh se přece odehrál tak dávno a daleko...

Byl páteční večer, šero a sychravo. Ještě před hodinou slunce rozpalovalo bílé skály, pak vítr přihnul mraky a kraj se rázem zahalil do nepřívětivého hávu. Několik přepršek se už přehnal a obzor věstil, že se v noci strhne pořádný liják.

Kouř z malého ohně se plazil po mokré skále, lepil se na ni a zase se odtrhával v šedých chuchvalcích.

Okolo ohniště, hluboko na dně vápencového lomu, seděla trojice mladíků oblečených do směsi džínoviny a maskáčoviny, umně zdobené mnoha trhlinami. Halasný zpěv hospodských odrohovaček doprovázelo cinkání pivních láhví. Do kouře ze smolného dřeva se mísil cigaretový dým a vzduchem poletovala kromě jisker i drsná slova.

Pravým opakem těch u ohně byla dvojice chlapců choulící se v koutě u stěny. V jejich tvářích nebylo ani stopy po bujarém veselí, jen strach a zoufalství. Tam těm patřil svět, tihle měli peklo.

Slunce stálo ještě hodně vysoko, když Vlád'a s Jirkou našli kemp na Sovím ráji, nádherné místo uprostřed bělavých skal, v široké, slunné rokli lemované korunami stromů. Pod ochrannou klenbou skalní chodby někdo již dříve ustlal několik lůžek ze suchého listí a okolo ohniště postavil dřevěná sedátka. Chlapci nanosili hromadu dřeva na topení a na lůžka rozložili svoje pokrývky. Tohle byl tramp o jakém snili, slunečný a veselý.

Ale pak, ještě než se stačily stíny pořádně protáhnout, se přihnaly mraky. Do lomu sestoupili další tři. Vůdce Fred zrakem zkušeného rváče odhadl Vlád'u s Jirkou a pak se pohodlně rozvalil na jejich pokrývky. Příval tvrdých ran a hrubých výhrůžek zahnal marné protesty. Venku začalo pršet.

Mac a Tony, zbývající dva vetřelci vytáhli z tlumoků řadu hnědých a zelených půllitrových láhví. Fred si opatřil pružný lískový prut a pod jeho ranami museli Vlád'a s Jirkou přikládat na oheň, připalovat cigarety a otvírat láhve. Zásoby jídla obou chlapců byli okamžitě zabaveny, Jirka musel krmit Freda, kterému Vlád'a po každém soustu utíral ústa ubrouskem. Odměnou jim byla každému vlastní půlka špekáčku...

Spolu s nocí přibývalo i prázdných láhví. Konečně se trojice uložila ke spánku. Tony a Mac rozbalili přinesené deky, Fred velkomyslně hodil svou potrhanou celtu chlapcům, a když je na dobrou noc naposledy přetáhl lískovkou, ulehл zabalen do jejich příkrývek.

Daleko, tak daleko, že je ani nebylo slyšet, odbily věžní hodiny půlnoc. Odněkud sem dolehlo

slabé zacinkání osamocené rolničky. Ve skalní slují se však ozývalo pouze trojhlasné chrápání a zpod potrhané celtý zimomřivé cvakání zubů a potlačované vzlyky.

Znovu zazněla rolnička, jasně a hlasitě. Chlapci u zdi ztichli a udiveně hleděli dozadu do štol, odkud zvuk přicházel. Tu najednou se z hromady kamení a hlíny zatarasující chodbu vynořila dívka. Její dlouhé šaty slabě opalizovaly v matném světle hvězd, ve volně splývajících vlasech občas zajiskřila namodralá světélka, dlaně štíhlých rukou měla prosebně sepjaté...

Dva páry očí bezhlesně zíraly na tajemnou dívku, jak prochází slují a na každém kroku jí doprovází cinkot malé zlaté rolničky zavěšené tenkým řetízkem na dívčí šíji. Před potrhanou celtou se zastavila a vztáhla k chlapcům dlaně. Za několik okamžiků spali oba hlubokým spánkem.

Dívka opět sepjala ruce a pokračovala ve své pouti jeskyní. Smutně mýjela hromady odpadků, rozbitých lahví, smutně poslouchala chrochtavé zvuky vyrážející spolu s pivním oděrem z Fredových úst. Pak stanula u Tonyho. Rolnička žalostně zacinkala a Tony se probudil, otevřel oči a na krátký okamžik si uvědomil, že z bledého, jemně řezaného obličejce, naň hledí dvojice neskutečně krásných, hlubokých očí. Dál už jenom cítil, jak se propadá do hlubiny těch křišťálových studní.

Zakrátko i Mac seděl omámen přízrakem, s očima upřenýma kamsi do dálky. Jen Fred chrápal dál. Do temných zákoutí jeho mysli se hlas rolničky přes mlhu alkoholových výparů prodíral jen velmi ztěžka. Nakonec i on procitl a pootevřel olověná víčka. Pak, vyčerpán marnou snahou se soustředit, upadl zpět do bezvědomí. Ještě několikrát rolnička pronikavě zněla, ale konec byl vždy týž. Naposledy jasné tóny rozechvěly nitro sluje a pak utichly stejně nenápadně, jako zmizela dívka.

Tonymu s Macem bylo, jako by procitali z hlubokého snu, který je vrátil o necelé dva roky zpět. To oni tenkrát poprvé tábořili sami uprostřed divočiny. Přišlo jaro plné táborových ohňů a nových přátel. Až na podzim na jedné osadě potkali Freda. Byl starší a zkušenější a lichotilo jim, že jim nabídl přátelství. S osadou se rozešel, protože podle něj to byla banda hlupáků. Že se tehdy měli věci úplně jinak, poznávali Martin s Tondou až dnes. S Fredem pomalu přestaly toulky přírodou a místo nich přišly tahy po hospodách, rvačky a násilí... Až teprve zazvonění rolničky probudilo jejich uspané svědomí.

Vstali téměř zároveň. Jediný pohled na roztrhanou celtu a pak krátké přikývnutí na souhlas a vykročili k Fredovi. Tonda z něho strhl pokrývku. Fred se rázem probudil a vyskočil, pokud mu to nejisté nohy dovolovaly. Nechápatě zíral, jak Tonda vyměňuje deky a přináší jeho starou celtu a Martin zase batoh. V očích mu zažhnul vztek a vrhl se na blíže stojícího Tonda. Nastala krátká urputná rvačka, do které se vložil i Martin spěchající Tondovi na pomoc.

Přemožený Fred si vztekle sbalil svoje věci a když pak odcházel do tmy, s batohem nedbale přehozeným přes jedno rameno, zahrnul své bývalé kumpány přívalem nadávek a temných výhrůžek. Stáli mlčky pozorujíc, jak šplhá skalní stěnou a mizí v lese. Konečně se dalo v jeskyni zase volně dýchat.

Fred klopytál na nerovné půdě lesa a hlasitě nadával. Najednou uslyšel cinkání. Zastavil se a poslouchal. Napadlo ho, že o kus dál v lese se taky někdo prodírá, a chrastí mu špatně uvázané řemeny od torny. Zvuk sice ustal, Fred přesto změnil směr veden myšlenkou na někom si vylít zlost. Znovu zaslechl cinkot, někde velice blízko a v tom se před ním objevila tajemná dívka.

Stanuli tváří v tvář, oči proti očím. V jedněch byla láska a odpuštění, ve druhých zloba a nenávist. Snad minutu, snad celou věčnost setrvali v tichém souboji. Pak zvítězila nenávist. Fredova pravačka se bleskurychle vymrštila v barbarské snaze zničit tu krásnou tvář. Ale pěst nezasáhla dívku. Místo ní tu teď stál mohutný tvrdý dub a Fred cítil, jak mu po surové ráně otéká ruka. Bolest vydráždila jeho vztek k zuřivosti. Zdravou rukou nahmatl kmínek uschlého stromu. Ulomil jej a zároveň opět spatřil dívku. Přiskočil k ní a rozmáchl se klackem. Nic. Dívka jen ustoupila a stále hleděla svým uhrančivým pohledem. Cinkavý zvuk rolničky dráždil Freda stále víc. Běhal šeravým lesem a mlátil okolo sebe klackem ve snaze zasáhnout přízrak.

V ruce mu zbyl jen dřevěný pahýl, když se dívka zastavila. Stála teď klidně a nechala Freda přiblížit se na dosah ruky. Rolnička varovně zazvonila. Fred, vzteky šílený, odhodil nepotřebný pahýl a vytrhl z opasku svou loveckou dýku. Smrtonosná zbraň se v nastalém ranním šeru slabě za-

leskla. Ve své slepé zuřivosti si nevšiml, že stojí na samém kraji propasti a celou vahou svého těla se vrhl vpřed, aby zasadil rozhodující ránu.

Dopadl na kamenité dno lomu nedaleko mohyly s křížem, na jehož prkna někdo vyryl nápis Jižní Kříž. Poslední co spatřil byla dívka, jak stojí před mohylou a pomalu se rozplývá s přibývajícím denním jasem.

Na Sovím ráji seděli Martin s Tondou na sedátkách u ohniště a pozorovali, jak se jejich noví kamarádi Jirka s Vládou probouzejí na měkkých lůžkách ve svých starých příkrývkách.

„Je tady volno?“ zeptala se dívka v bílém.

„A-ale ano,“ zakoktal jsem ještě ne zcela vzpamatován ze svého snu.

To je přeci ona, moje tajemná dívka...

„Kde jsi se tu vzala, Rolničko?“

„Jedu ze školy domů,“ odpověděla mi s překvapeným úsměvem. „A jmenuji se Veronika...“

Žřináčtá komnata

„Teda brácho, až to prokopem, to bude teda věc.“

„No jo, tajný archiv. Nebo podzemní továrna. To už stojí za to rýpání v hlíně a kamení.“

„Jenom je mi divný, že nás nikdo nepředěšel. Zavalená odbočka z hlavního tahu, pár kroků od Malé Ameriky...“

„Asi se nadarmo neříká pod svícnem tma. Každý hledá nějaký bájný štoly na Alkazar nebo kdoví kam, dloubá do čelby, jestli není falešná, vyhazuje do vzduchu kdejakou zeď. Ale chodby, co není na žádný mapě a která zjevně navazuje na sváznici z povrchu, si nikdo ani nevšimne.“

Oba kluci nacpali zablácené montérky do bágů, naposled se přesvědčili, že nikdo nepovolaný nemůže najít schované náradí a vykročili štolou k Malé Americe, kde je v jednom z okem galerie čekala dvě lana. Každý odvázal dolní konec toho svého od kolejnice zaražené do skály a začal šplhat vzhůru.

Za několik minut už bylo okolí lomu pusté a opuštěné a jen dva kroužky sedřené kůry na stro-mech nad skálou ukazovaly, kde visela lana.

A přesto kdesi v nitru skal strach z odhalení rozdmýchával touhu po pomstě.

V závalu se pohnula hlína a zpod obrovského balvanu vyklouzl do štoly muž v šedém plášti a vysokých okovaných botách. S opovržlivým úšklebkem si prohlédl chodbičku paženou trubkami a vytrhanými pražci a pak zmizel v temných chodbách.

Uplynuly necelé dva týdny. Dole v jezeře se stále zrcadlilo letní nebe i strmé bělavé skály lomu. Cestou od Karlštejna se blížili dva kluci a až sem doléhal jejich vzrušený hovor.

„Říkám ti, že jsem tam viděl díru. Kousek pod tím místem, co vážeme lana.“

„Dyt' tam lezem každou chvílí a nikdy tam nic nebylo, přece nejsem slepej.“

„Zeptej se kluků od nás, co tu byli se mnou. Nevím, jestli to je otvor do jeskyně nebo do štoly. Neměli jsme s sebou lano, ale viděli jsme ho všichni.“

„Kdo ví, co jste viděli...“

„Měl si jet s náma. Přesvědčil by ses na vlastní oči a ještě by jsme kus vykopali v našem závale.“

„Tak mi teda ten svůj objev ukaž.“

„No jo, dneska tam fakt nic není. Ale minulej tejden...“

„Jo, jo.“

„Vážně. Táhle je ten jakoby výklenek. Tak tam se černal otvor. A slunce svítalo přímo do něj, takže to nemohl být stín.“

„Jo, jo.“

Matné světlo svíčky postavené na hrubě zbitém stole ozařovalo podzemní prostor. Podél nerovných stěn bylo narovnáno několik beden s konzervami a kusy šatstva. V rohu stálo lůžko z prken s tlustou vrstvou nastlaných dek a spacáků mezi nimiž ležel muž, jenž svůj oblíbený šedý plášť neodkládal ani v posteli.

Náhle se ozval šramot a pak zřetelné klepání kladívka o kámen. Muž na lůžku se posadil a zaposlouchal se.

„Znova ti opakuju, že tenhle šutr je tu odjakživa. Vidíš, tady na něm rostou lišejníky.“

„Ale minulej tejden tady byla díra...“

„Asi jste měli vlčí mlhu.“

Muž vstal a zamířil ke stěně, odkud před tím znělo ťukání i hovor. Když míjel stůl, sebral z desky lovecký nůž, v jehož rukojeti bylo vypáleno písmeno H.

Cestou, kudy ani ne před čtvrt hodinou kráčeli oba kluci, přišel i Kulička. Sundal ze zad usárnu a mlčky hleděl na skalní stěnu s temnými okny chodeb i na průzračné jezero pod nimi.

Tam naproti v galerii se zrádnou šachtou zahynuli Indián, Slim a Pedro, jeho tři kamarádi.

Zahlédl dva kluky, jak slaňují na protější stěně. Na pár okamžiků se zastavili u skalního výklenku a vítr k němu donesl útržky hovoru. Sledoval je, jak se snáší na laně níž a níž. Ke skalní římse jim zbývalo snad jen pět metrů, když koutkem oka zaznamenal záblesk, jak se slunce odrazilo od lesklého kovu.

Napnutá lana se okamžitě zkroutila do beztvarych hadů. První z obou kluků několikrát během pádu narazil na skálu a po bizarních saltech dopadl na skalnatý okraj ostrůvku, kde zůstal nehybně ležet. Druhý se na několik vteřin zastavil na římse a jak se jeho do krve rozedřené prsty snažily zachytit, vyrážel ze sebe výkřiky plné smrtelné hrůzy. Ale prsty mu po hladké skále klouzaly a tělo se pomalu sunulo na kraj propasti, aby se nakonec převážilo a s mohutným cáknutím dopadlo do mělké vody u břehu ostrůvku. Ale to už nevnímal. Nevěděl ani o kaluži krve okolo roztráštěné hlavy svého kamaráda a nevěděl ani, že on sám se už nikdy nepostaví na své ochrnuté nohy...

Jediný Kulička zahlédl, jak se z temného otvoru výklenku na okamžik vynořila ďábelsky rozšklebená tvář muže, který divokým zrakem přelétl výsledek svého činu. Pak tvář zmizela a kamenná deska zakryla otvor. Dvojice trampů přivolaná výkřiky, mohla spatřit už jen neporušenou skalní stěnu ozářenou sluncem...

Tebe vyžívám, skalin duchu

Pod skalní klenbou štoly hořel oheň. Okolo seděli tři trempové - dívka a dva kluci. V přestávkách mezi Šípákovým vyprávěním se ozýval zvonivý Lusin smích. Venda, poslední z trojice, se věnoval malému propanbutanovému vaříči, nad jehož plameny klohnul v ešusu jakousi zlověstnou směs.

„Docela dobrá věc, ten vaříč,“ poznamenal, když už byl hotov a všichni seděli okolo jídla. „Ale na vohni je to stejně lepší. Stylovější a tak.“

„Jo, ale počkej, až budeme někde bivakovat. Třeba v Richardu,“ tvrdil Šípák. „Tam oheň nerozděláš. No a nejdříve ho musíme vyzkoušet. Hlavně jak dlouho vydrží.“

„Je sice větší, ale není tak cítit, jako suchý líh,“ přidala Lusy a těsněji si přitáhla kožešinou vestu ke svému pohlednému tělu. „Ale nehřeje tak, jako oheň. Jsem utahaná, nepůjdem spát?“

„No, zítra bysme měli brzo vstávat.“

Lusy zakroužila baterkou, aby si vybrala místo na ležení. Sledovala zemi a jedině tak nezahlédla dvojici pichlavých očí skrytých mezi balvany závalu uzavírajícího chodbu.

Šípák rozmotal spacák a pak začal zničeho nic vkleče mlátit hlavou o zem, zvedat vzpažené ruce a hlasitě recitovat:

„Vzývám Tě, ó skalin duchu, dopřej nám klidné noci a šťastné probuzení ranní. Zadrž balvany zlé, jež by cestu ke světlu nám zasypati chtěly a shůry na hlavu spadnouti mohly. Nedej, ať důlní vody průvalem náhlým lože naše toto zaplaví. Dovol nám, ať štoly mnohé, tajemstvím opředené zítra prozkoumati můžeme. Ty, skalin duchu, zažeň větry smrduté a peklem páchnoucí, abychom volně dýchati mohli...“

Plameny ohně dávno pohasly. Jen řežavé uhlíky žhnuly v noční tmě. Vzadu ve štole se cosi pohnulo. Pak se jako duch proplížila okolo spících trempů temná postava. Byl to muž v dlouhém plášti. Tu a tam se na své šmátravé pouti zastavoval, to když se některý spacák pohnul, nebo když nahmatal něco, co by se mu mohlo hodit. To se však nestalo často. Až na pár drobností měli trempové všechny věci v tornách pod hlavou. Zkusil do jedné opatrně sáhnout, ale Šípák, kterému torna patřila, se hned začal probouzet. Muž se spěšně stáhl stranou a v duchu zuřil. Strávil zbytečně celý večer čekáním kvůli jednomu mizernému špinavému ešusu, třem lžícím a zapalovači na heslo...

Přinejmenším ten vaříč chtěl získat. A Lusy měla pěknou baterku a ta její vesta by taky nebyla k zahození. Nejraději by zařval jako rozružený lev. Ale tím by si nepomohl. Pak ho něco napadlo. Zamyšleně přešel pohledem od ležícího Šípáka na hromadu řežavých uhlíků.

„Jen počkejte, já vám dám skalin duchy,“ mumlal si pro sebe, když opouštěl tábořiště a spěchal lesem ke vzdálené hájovně.

Za necelou hodinu se vrátil a chvíli cosi kutil u ohniště. Když pak tiše odešel do noci, byly uhlíky v ohništi překryty hromádkou černých kamenů.

Čas pomalu plynul. Nepohnul se ani vánek. Z ohniště začal stoupat dým...

Šípák se ve snu proháněl na koni po širé pastvině. Hřebec ho unášel nad zeleným mořem trávy, mezi ohradami z bílých klád někam k dalekému obzoru...

Venda vzpomínal na chvíle, kdy poprvé potkal Lusy. Měl ji rád, a tak trochu žárlil na Šípáka, který dokázal zaujmout kohokoliv kdykoliv. Ale ve snu může být všechno jinak...

Lusy sídlil na tváři tajemný úsměv a o čem snila, to mohli vědět snad jen andělé...

A od ohniště se začala tiše a pomalu plížit smrt...

V neděli večer se muž pohodlně rozvalil v sedačce ve svém podzemním doupěti. Upravil si trochu zapínání na kožešinou vestě a z malého vaříče sundal hrnek kouřícího grogu.

O půlnoci nastoupily v Srbsku do mrtvého vlaku další tři postavy...

Co dokáže Amerika

„Tak pánové, tohle je Azuráč. Nebo se mu taky říká Kanada,“ prohlásil Knak, vedoucí čtveřice kluků v maskáčích a s usárny na zádech.

Stáli na kraji lomu a pohlíželi na jezero modrozelené vody pod sebou. Na protějším břehu stálo několik baráků a okolo se povalovaly úlomky dlaždic. Plechovým korytem se valil proud vody zanášející jezero jemným bílým kalem z brusírny.

„Je to jako zasněžený,“ podotkl Vodník, menší, plachý chlapec.

„Houby sníh. Strašně lepkavý bahno to je,“ odporoval brejláč Knak s převahou člověka, který tu už jednou byl. „Kdybys do něj spadnul, už tě nikdo nevytáhne. No vážně, stal se takovej případ. Jednou sem přišli potápěči. Vlezli do vody támhle u té skály, chvíli plavali a pak se chtěli postavit na dně. Sotva to udělali, začalo je bahno vcucávat a oni zapadali pořád hlouběji. Nikdo jim nedokázal pomoci, a tak zavolali vrtulník. Přivázali jednoho na lano a začali ho tím vrtulníkem tahat.“

„A vytáhli?“

„Ne, přetřh se jim vejpl. Voda se tím tak zkalila, že toho druhýho vůbec nemohli najít, a tak tam zůstal. Když do vody správně svítí slunce, je vidět, jak kouká z bahna a mává...“

„Hele kecáš. To přeci není možný,“ pochyboval Jéňa.

Knak pokrčil rameny a vykročil k nedalekému lesu, kde si pamatoval několik opuštěných lomů jak stvořených pro táboření.

„Tak tady zaswampujem,“ prohlásil, když slezli na zarostlé dno lomu.

„Hele štola a je tu napsáno Osada Kamensko. Jů podívejte, je tu palanda,“ pokřikoval Ondra a ukazoval na dřevěné postele které kdosi postavil pod ochranou skalního převisu.

V lomu je čekala další překvapení - nedaleko štol byl vlajkový stožár a kruh kamenných sedátek se slavnostním ohništěm uprostřed. Byla tu i studánka, ale v mělké bahnitě vodě se svíjelo množství odporně vyhlížejících červů. A druhém konci lomu se černal další otvor.

„To není štola, ale jeskyně,“ prohlásil znalecky Knak nahlížeje do temné hlubiny. „Bez lana to nepůjde.“

Za hodinu už v malém ohništi před štolou dohořival oheň a všichni čtyři se chystali na průzkum podzemí. Štola je dost zklamala. Každá odbočka končila závalem, kromě jediné ústící do sousedního malého lůmku. Zbývala jen úzká puklina nedaleko vchodu. Když vlezli dovnitř, poznali, že jsou v další jeskyni. Na protější straně poměrně rozlehlé prostory se černal jícen propasti. Když posvítili dolů, zjistili, že není ani moc hluboký, ale že dole pokračuje jen úzkým kanálkem.

„Páni, tahle jeskyně je určitě spojená s tou tam venku. Zkusíme to prolézt,“ navrhl Knak a taky jako první skočil dolů. Zabořil se hluboko do bahna. Snažil se vyprostit, ale s překvapením zjistil, že se boří stále hlouběji.

„Proboha, vytáhněte mě!“

„Nehejbej se, něco přineseme.“

Opřekot klopýtali zpět ke vchodu. Vodník začal svazovat popruhy od usáren, Jéňa s Ondrou pokáceli štíhlý stromek a horečně osekávali větve. Když se vrátili do podzemí, vězel Knak v bahně už po pás.

„Zavaž si to za opasek, mi tě budem tahat a ty se snaž šplhat po tý tyči. Vodníku, hod' mu ty řemeny...“

Pomalou, centimetr za centimetrem se osvobozoval Knak z vražedného sevření. Konečně ležel nahore, prudce oddychoval a trásl se po celém těle.

Ani ostatním nebylo lehké. Poznali co dokáže Amerika...

Do štane se včera

Dany se zastavil a rozhlédl se. V dálce ze ním blikala světla vesnice schoulené v kopcích. Od tamtud se jako černá stuha mezi zasněženými poli táhla úzká silnička, po které přišel. Jedno z těch světél jsou okna hospody, kam zvečera dorazil ještě se dvěma kamarády. Přijeli na běžkách přes zasněžené kopce a chystali se na sjezd dolů do údolí k vlaku. Pak se to zvrátilo. Vlastně ani nevěděl, jak hádka vznikla. Přišla polehoučku, nenápadně. Ráno si domluvili, kterým vlakem se budou vracet. Ale teď se najednou zjistilo, že v hospodě je příjemně, mají teplé párky a pozdě v noci jede přece z Lodenic další vlak... Nebyl tím vůbec nijak nadšený. Zítra musí do práce. Ale oni ne a oni jsou dva, takže většina je pro atd. atd...

Povolily mu nervy. Zdálo se mu, že tenhle svět ztratil veškerý řád a on je zmítán mezi událostmi jako flaška pod jezem. Nejprve ho vyhodili ze školy. Pak vojna a když se vrátil, našel v dopisní schránce svatební oznámení. Měl pocit, že se nemůže na nic spolehnout. Ani že se dostane včas domů, aby mohl zítra na šestou. Protože další áčko by znamenalo, že bude mít o další starost víc...

Zatřásl hlavou. V měsíčním světle pole jiskřilo jako zmrzlé moře. Cítil okolo sebe mrazivý klid. Seskočil ze silnice a rozvázal lyže. Z batohu vyndal hornickou prilbu, na kterou připevnil reflektor nivky. Pak si připnul lyže, rozsvítil světlo a vyrazil. Na stříbřité hladině za ním zůstávaly dvě brázdy sledující jeho cestu k lesu.

Les okolo Bubovického potoka naplnil Měsíc přízraky. Pohybovaly se a měnily, jak si Dany razil cestu mezi závějemi a padlými kmeny. Začínal si uvědomovat, že to byl šílený nápad, vydat se na osamělou pouť zimní nocí do Srbska. Měl raději počkat s ostatními na půlnoční vlak z Lodenic.

Taktak se vyhnul padlému kmenu, který málem přehlédl. Cesta zpátky však už nebyla možná. Ujížděl dál, poháněn tu a tam mohutným odrazem hůlek a unaveně sledoval cestu před sebou. Električké světlo svítilo na plný výkon.

V zasněženém korytě potoka, který byl většinou bez vody, zahlédl tmavý flek. V myslí mu vytanula vzpomínka na dívku, se kterou tuhle studánku kdysi objevil. Ale přes ni, jako bílý, ale tak neradostný baldachýn, se rozprostřela vzpomínka na svatební oznámení...

A pak se to stalo. Pravá noha se mu zachytila pod vyčnívající kořen a setrvačnost ho srazila k zemi. Laminát prilby zmírnil úder do hlavy, ale ten ho stejně spolu s příšernou bolestí v kotníku dokázal zbavit vědomí.

Když se probral, chvíli nevěděl, kde je. Pak si vzpomněl. Už věděl, co znamená ta bolest v noze. Otevřel oči. Okolní les pomalu jasněl v raním šeru. Zkusil vstát, ale zabránila mu v tom zapříčená noha. Skrčil se a rozepnul vázání. Tlak v noze rázem povolil. Sundal si i druhou lyži a opatrně se postavil.

Trochu ho udivilo, že okolo je méně sněhu, než se včera zdálo. Tu a tam byly ostrůvky zelené trávy a dole u potoka dokonce kvetly jakési kytky. Neměl ale čas o tom uvažovat, musel se nějak dostat dolů do civilizace. Zkusil našlápnout na bolavou nohu. Docela to šlo. Svázal lyže, vypnul nivku, která stále ještě svítila a strčil ji spolu s helmou do batohu. Pak, opíraje se o hůlky, se vydal na kulhavou cestu do Srbska.

Neušel ještě ani sto metrů, když zůstal stát jako přikovaný. Udiveně zíral na dřevěný mostek klenoucí se nějakých dvacet metrů nad potokem. Nevěřicně se přiblížil k jedné z podpěr a ohmátával hrubě tesané dřevo. Bylo skutečné, ještě vonělo pryskyřicí. Okolo mostu byly vykácené stromy a země přerytá. Nikde nikdo.

Vylezl po stráni a tam ho čekalo další překvapení. Na každém konci mostu se černalo ústí štoly! Až dosud si myslel, že jde o nějaký filmařský trik, ale teď byl zmaten. Nedaleko zahlédl hromadu klád. Tam si schoval lyže a vydal se na obhlídku. Do práce to už stejně nestihne... Bolest v kotníku už téměř necítil.

Ze štoly vedly koleje, před mostem se rozdvjovaly. Na druhé straně spatřil několik výhybek

a už se tam chtěl vypravit, když se ze štol za jeho zády ozvalo dunění. Na poslední chvíli se stačil ukrýt za vyrovnanou hromadou prken. V portále se objevila diesellová důlní lokomotiva a s ohlušujícím rachotem supěla zářezem ve svahu před štolou a pak na mostě. Tam zastavila a ze soupravy důlních vozíků vyskákalo pět chlapů v montérkách s lopatami a vidlemi v rukou. Tři zmizeli ve štole naproti, ostatní zatím odpojili lokomotivu. Ta popojela dopředu, pak couvla a zůstala stát na mostě na druhé koleji vedle vozů. Tam ztichla. Muži rozpojili zbývající vozy, pak jeden odtlačili do štol.

Dany se nevěřícně zvedl zpoza prken. Vytáhl z batohu světlo a odhodlaně vykročil ke štole, odkud vyjela lokomotiva. Musí zjistit, co to všechno znamená.

Už déle než hodinu bloudil podzemím a pomalu se vzpamatovával z údivu. Procházel štolami, které znal jen ze starých map, pryč byly závaly, jen řady dřevěných podpěr se táhly jako řecké kolonády. O štole, kterou sem přišel z údolí si doposud myslel, že existovala pouze v projektech. Zpočátku se mu zdálo, že se snad lomaři z ČEZU rozhodli uskutečnit dávný projekt štol propojující drtiče u Velké Ameriky s ložisky vápence rozprostírajícími se za Bubovickým potokem na kopcích Douthnač a Boubová. Mátly ho však dvojjazyčné výstražné tabulky. Takhle nějak to tu muselo vypadat koncem války. Jenže to zase Němci nemohli stihnout dokončit štolu na Boubovou, jejíž ražbu měli rozplánovanou do doku 1953...

Radiáckou štolou občas projel vlak důlních vozíků a od Šamoťáku bylo slyšet rachot vrtacích kladiv. Vydal se za hlukem. Seřadiště v odbočce k lomu bylo jasně osvětlené žárovkami. Zpoza rohu pozoroval skupinu mužů, krácejících mu vstříc. Srdce se mu rozbušilo. Jasně rozeznával uniformy SS. Vpředu šli dva důstojníci a živě rozmlouvali s jedním civilistou, vzadu je pak sledovali po zuby ozbrojení pobočníci a jejich samopaly byly zatraceně skutečné.

Chtěl se dát na ústup, když za sebou v dálce uslyšel rachot lokomotivy. Zoufale se rozhlížel. Cesta zpět byla uzavřena a těm před sebou do náruče vběhnout nechtěl. Na poslední chvíli spatřil dřevěnou přepážku s dvířky, přehrazující výklenek ve stěně štol - důlní záchod. Dvakrát se nerozmýšlel, vběhl dovnitř a přirazil za sebou dveře právě v okamžiku, kdy se zpoza rohu vynořili Němci. Čekal se zatajeným dechem, až přejdou.

Nestalo se tak, zastavili se přímo před dřevěnou stěnou. Dany mohl slyšet každé slovo z jejich rozhovoru.

„...Říkám větší tvrdost na tu slovanskou pakáž. Jste mi osobně zodpovědný za dodržování kázně. Budoucnost Říše nesmí být ohrožena nějakými zatracenými odbojnými náladami. Rozuměl jste mi?“

„Ja, Herr obersturmbannführer, větší tvrdost a přísnost.“

„Správně, Herr Hagen. Pevně věřím, že nezklamete. Vůdce vám jistě projeví svůj vděk přiměřeným panstvím na Ukrajině. V opačném případě však... Abych nezapomněl, potkal jsem dnes ráno na hradě vašeho bratra Hanse. Je to nadějný mladý voják. Tak nashledanou pozítří. Heil...“

Další slova zanikla v rachotu projíždějící soupravy vozíků. Civilista se vrátil na seřadiště, ale důstojníci zůstali na místě a pokračovali v rozhovoru.

„Schopný člověk, ten Hagen. Měl jste dobrou ruku, když jste ho vybral za správce,“ mínil jeden.

„Ano. Osvědčil se již v těžkých měsících roku 1945, kdy jen zázračné zbraně našeho Vůdce odvrátily hrozící porážku. Ale,“ ztišil hlas. „Slyšel jsem, že bolševické tanky jsou znovu ve východním Prusku.“

„A Američané v Plzni...“

„Na Boubovou dnes nepůjdeme, ještě musíme na severní překop a vyřídit tu záležitost s Landovými pozemky. A večer odjízdim za ženou.“

„Já jsem raději poslal rodinu do Buenos Aires. Podívejte, už se vrací souprava.“

Strojvůdce přibrzdil, Němci naskákali do vozu pro mužstvo a za chvíli všichni zmizeli za ohybem chodby.

Dany ještě chvíli zůstal v úkrytu, než se odvážil na další průzkum. Zastínil světlo lampy ru-

kou a vydal se na opatrnou pouť. Na zemi, kde předtím stáli Němci, se cosi kovově zalesklo. Sehnul se a našel minci. Na líci byla jakási číslice a na rubu orlice s hákovým křížem. Schoval nález do kapsy a plížil se dál až stanul v místech, kde štola ústila do lomu. Skryl se mezi mohutnými trámy výdřevy a pozoroval, jak správce přechází před několika dělníky a cosi na ně křičí.

Náhle se zezhora ozvalo zahvízdání a výkřik: „Američané! V Srbsku jsou Američané!“

V lomu nastalo ticho, přerušované jen slabým syčením vzduchu unikajícího z tlakového potrubí. Němec ztrnule pozoroval, jak se k němu hrozivě blíží skupina lomařů.

„Chlapi, na něj! Ať nám neuteče,“ ozval se výkřik.

Správce však neváhal, otočil se, skočil do štoly a začal utíkat o život. Chlapi za ním, v rukách lopaty a palice. Brzy zahlí z osvětleného seřadiště to temné štoly. Těžce klopýtali za uprchlíkem, který si svítil elektrickou lampičkou.

Náhle tmu prořízlo světlo Danyho nivky. Chlapi se udiveně ohlédli, ale ne na dlouho. Nena-
dálá pomoc jim přišla vhod, vždyť nenáviděný tyran málem unikl. Znovu se rozpoutala divoká ho-
nička. Na první křižovatce pronásledovaný zaváhal. Zepředu, překopem od Vápenky se ozvala
střelba ze samopalu. Doleva vedla odbočka, ústící posléze na povrch v malém lůmku. Jak tam bě-
žel, spatřil před sebou záblesk světla. V panickém strachu odbočil znovu doleva. Na kolejích tu stá-
la řada prázdných vozíků. Vykopl zarážku a vši silou se opřel do posledního vozu. Ten se rozjel,
nejprve pomalu, ale jak se dostal na svah, nabíral stále větší rychlost. Správce naskočil.

Ve štole za potokem střelmistr právě zapálil doutnák a spěchal pryč.

Skupina pronásledovatelů se zatím marně rozhlížela na poslední křižovatce. Teprve dunění
z chodby na Boubovou jim prozradilo správný směr. Za několik okamžiků letěly chodbou další tři
vozy. Konečně spatřili v dálce pronásledovaný huntík. Zdálo se, že ho dohánějí, ale jiskra denního
světla, značící konec štoly, se blížila mnohem rychleji.

Jasně světlo Němce oslepilo. Neviděl proto varovná znamení skupiny mužů, skrytých nedale-
ko protějšího portálu. Ale i kdyby, stejně by nezastavil těžký rozjetý vozík. A tak, když se konečně
objevili pronásledovatelé, mizel právě ve štole na druhém konci můstku.

Vzduchem otrásl mohutný výbuch. Tlaková vlna vyrazila ze štoly a smetla přijíždějící vozíky
z kolejí. Ještě několik vteřin se skála otrásala rachotem padajících balvanů pohřbívajících Richarda
Hagena, nelidského správce lomů na Americe.

Dany zůstal ležet nedaleko břehu potoka, kam ho odhodil výbuch.

Našli ho až za dva dny, promrzlého, v očích děs. V potlučené dlani svíral padesátifenikovou
minci s orlicí, nesoucí hákový kříž.

Mince měla rok ražby 1953...

Obsah

Prolog	3
Výhybka do pekla	5
Svíčka za závalem	6
Rolnička	8
Třináctá komnata	10
Tebe vyzývám, skalin duchu	12
Co dokáže Amerika	13
To se stane včera	14